

ความเป็นมาของปัญหา

ในการใช้ภาษาติดต่อสื่อสารกัน การถามเป็นวัจนกรรมหนึ่งที่ใช้กันมาก จอห์น อาร์ เซอ (John R. Searle 1968) ได้ให้คำจำกัดความของการถามว่า การถามคือ วัจนกรรม* ที่เกิดขึ้นโดยมีข้อกำหนดเบื้องต้นว่าผู้พูดไม่ทราบคำตอบ หรือไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ตนทราบว่าเป็นจริง หรือถูกต้องเพียงใด การที่ผู้พูดถามนั้นเป็นเพราะผู้พูดไม่แน่ใจว่า ถ้าตนไม่ถาม ผู้ฟังจะให้ข้อมูลนั้นๆ แก่ตนหรือไม่

เซอ (Searle) แบ่งคำถามออกเป็น 2 ชนิด คือ คำถามแท้ (Real Question) และ คำถามที่ใช้ตรวจสอบข้อมูล (Exam Question) สำหรับคำถามแท้ (Real Question) เซอ (Searle) ให้คำจำกัดความว่า เป็นคำถามแท้จริงที่ผู้พูดต้องการทราบและค้นหาคำตอบ ส่วนคำถามที่ใช้ตรวจสอบข้อมูล (Exam Question) นั้นเป็นคำถามที่ผู้พูดต้องการตรวจสอบว่าข้อมูลที่ ได้รับหรือมีอยู่นั้นถูกต้องหรือไม่

* วัจนกรรม (Speech act) หมายถึง การแสดงออกทางวาจา เพื่อบอกเจตนาของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง ถ้าผู้พูดและผู้ฟัง เข้าใจตรงกัน การสื่อสารนั้นก็จะได้ผล ผู้ฟังก็จะรับความหมายส่วนที่เป็นเจตนานี้ได้ ถ้าผู้พูดและผู้ฟัง เข้าใจไม่ตรงกัน การสื่อสารนั้นก็ไม่ได้ผล

สุดาพร ลักขณินาวิน (เอกสารประกอบการสอนวิชา semantics I 141-631, 2532) กล่าวว่า การถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ เป็นการเสนอความ เพื่อให้ผู้ฟังตอบรับ หรือตอบปฏิเสธความที่นำเสนอว่าเป็นจริงตามนั้นหรือไม่ โดยที่ความนำเสนอที่นี้อาจเป็นความเก่า (given information) ที่รู้กันอยู่ หรือเป็นความใหม่ (new information) ที่ผู้พูดไม่รู้ เรื่องราวมาก่อนโดยผู้ถามอาจจะแสดงความเชื่อตั้งเดิม (presupposed belief) หรือไม่ก็ได้ ตามนิยามนี้คำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธจัดเป็น คำถามที่ใช้ตรวจสอบว่าความนำเสนอเป็นเช่นนั้นหรือไม่ คือเป็นคำถามที่ใช้ตรวจสอบข้อมูล (Exam Question) ทั้งสิ้น

ปราณี กุลละวณิช (2521) , จิตรารักษ์ เกียรติพิบูลย์ (2525) และเจลิยา เอกนิยม (2528) ได้ศึกษา การถาม คำถาม และประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาไทย เรื่องการถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาไทย ตามทฤษฎีวัจนกรรม พอสรุปได้ดังนี้

1. การถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ เป็นวัจนกรรม
2. เกณฑ์ทางความหมายอันได้แก่ เกณฑ์เรื่องความเก่า-ความใหม่ และความเชื่อตั้งเดิม นำมาใช้ศึกษาการถาม และรูปแบบประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาไทยได้
3. เกณฑ์ทางความหมายดังกล่าวในข้อ 2 นำมาใช้จำแนกรูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาไทย และภาษาอังกฤษได้
4. ในภาษาไทย การใช้คำแสดงคำถามที่ต่างกันในเรื่องประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ จะแสดงความแตกต่างในแง่ความเชื่อตั้งเดิมของผู้ถาม และแสดงความเก่าและใหม่ของความนำเสนอในการถาม
5. การถามในประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาไทยแสดงด้วยคำแสดงการถามที่ต่างๆ กันต่อไปนี้เป็น "ไหม", "หรือ", "หรือเปล่า", "ใช่ไหม", "ไม่ใช่หรือ", "ใช่หรือไม่" ฯลฯ
 "ไหม" ลงท้ายประโยคคำถามที่แสดงว่าผู้พูดไม่มีข้อเท็จจริง ผู้พูดถามเพื่อต้องการคำตอบรับหรือปฏิเสธว่าความนำเสนอเป็นเช่นนั้นหรือไม่อย่างแท้จริง
 "หรือ" ลงท้ายประโยคคำถามที่แสดงว่าผู้พูดมีข้อเท็จจริงแต่ผู้พูดถามเพื่อต้องการย้ำให้เห็นว่า ผู้พูดเห็นว่าความนำเสนอไม่เป็นเช่นนั้น

"หรือเปล่า" ลงท้ายประโยคคำถามที่แสดงว่าผู้พูดมีข้อเท็จจริง แต่ผู้พูดถามเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบเลือกตอบรับ หรือ ตอบปฏิเสธความน่าเสนอนั้น โดยผู้พูดไม่แสดงความเชื่ออย่างใด อย่างหนึ่ง เกี่ยวกับความน่าเสนอ

"ใช่ไหม", "ไม่ใช่หรือ", "ใช่หรือไม่" ลงท้ายประโยคคำถามที่แสดงว่าผู้พูดมีข้อเท็จจริง แต่ผู้พูดถาม เพื่อต้องการย้ำความแน่ใจว่าความน่าเสนอเป็นเช่นนั้น

6. รูปประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ สามารถใช้แสดงในวัจนกรรมอื่นๆ จัดเป็นวัจนกรรมอ้อม*ได้

จากงานของปราณี, จิตรารักษ์ และ เฉลียว ที่ศึกษาการถาม คำถามและประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาไทย แสดงให้เห็นว่า ถ้าเราใช้เกณฑ์ทางความหมาย เราสามารถศึกษาคำถามในภาษาต่างๆได้

จอห์น ไลออนส์ (John Lyons 1981) ได้เสนอแนวคิด เกี่ยวกับการถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ว่าการถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธนั้นเป็นการถามเพื่อต้องการตรวจสอบความเป็นจริงหรือไม่เป็นจริงของความน่าเสนอ โดยมีความสัมพันธ์เชิงตรรก (Logical Link) กับการเสนอความ

รูปประโยคคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธมีที่พบในภาษาต่างๆดังนี้

1. รูปคำถามที่มีรูปการเรียงคำที่ต่างจากประโยคบอกความคือ การสลับที่ระหว่างประธานกับกริยา (Word order inversion) เช่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาอังกฤษ ตัวอย่างเช่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* วัจนกรรมอ้อม (Indirect speech act) คือความหมายที่เป็นเจตนาของผู้พูด ซึ่งไม่สอดคล้องกับความหมายประจักษ์รูปของประโยค

1) Vas-tu à l'école? (ภาษาฝรั่งเศส)

(Tu vas à l'école = ความน่าเสนอ)

= เหวอไปโรงเรียน + ส่วนแสดงการถาม*

2) Is Dang coming now? (ภาษาอังกฤษ)

(Dang is coming now = ความน่าเสนอ)

= แดงกำลังมา + ส่วนแสดงการถาม

2. รูปคำถามที่มีรูปเหมือนประโยคบอกความ แต่มีท่อนองเสียงขึ้น (Rising intonation) เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาอิตาเลียน ตัวอย่างเช่น

1) Mary is your sister? (ภาษาอังกฤษ)

(Mary is your sister = ความน่าเสนอ)

= แมรี่เป็นน้องสาวของคุณ + ส่วนแสดงการถาม

2) Tu es malade? (ภาษาฝรั่งเศส)

(Tu es malade = ความน่าเสนอ)

= เหวอป่วย + ส่วนแสดงการถาม

*งานของปราณี, จิตรกรรค์ และ เจลีย์ว ใช้คำแสดงการถาม แต่ในวิทยานิพนธ์

ฉบับนี้ ใช้ส่วนแสดงการถาม (คำอธิบาย "ส่วนแสดงการถาม" อยู่หน้า 18)

3. รูปคำถามที่มีส่วนแสดงการถาม (Question part) ในประโยคบอกความ เช่น ภาษาจีน ภาษาฝรั่งเศส ภาษาอังกฤษ ตัวอย่างเช่น

- 1) Est-ce que ta mère est à l'hôpital? (ภาษาฝรั่งเศส)
(ta mère est à l'hôpital = ความนำเสนอ)
=แม่ของเธออยู่โรงพยาบาล + ส่วนแสดงการถาม
- 2) Tu viens , ou non ? (ภาษาฝรั่งเศส)
(tu viens = ความนำเสนอ)
=เธอมา + ส่วนแสดงการถาม

จากงานของ จอห์น โลอนส์ (Lyons) สรุปได้ว่า ภาษาทุกภาษามีการถามคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ แต่รูปของคำถามจะแตกต่างกันไปในแต่ละภาษาแต่ทว่ายังคงมีลักษณะที่สำคัญคือ ประกอบด้วยความที่นำเสนอในลักษณะต่างๆดังกล่าวแล้ว

ในภาษาฝรั่งเศส มีผู้ศึกษารูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ คำบรรยายคำถามชนิดนี้ในหนังสือไวยากรณ์ต่างๆส่วนใหญ่จัดแบ่งรูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธตามลักษณะโครงสร้างทางไวยากรณ์ ดังเช่น บาแก็ต และ ฟร็องการด์ (Baguette et Frankard 1974:43-45) ได้กล่าวว่ารูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ในภาษาฝรั่งเศสจะลงท้ายด้วยเครื่องหมายแสดงการถาม (?) เสมอ และมีโครงสร้างต่างๆดังนี้

โครงสร้างที่ 1 เป็นแบบการสลับที่ระหว่างประธานกับกริยา และลงท้ายประโยคด้วยเครื่องหมายแสดงการถาม(?) (แบบที่ 1 ของโลอนส์ (Lyons)) เช่น

Ouvrons-nous ce colis ?

(nous ouvrons ce colis = ความน่าเสนา)

=พวกเราเปิดกล่อง + ส่วนแสดงการถาม

โครงสร้างที่ 2 เป็นแบบรูปประโยคบอกเล่า ลงท้ายประโยคด้วยเครื่องหมายแสดงการถาม และเป็นท่อนองเสียงขึ้น (rising intonation) (แบบที่ 2 ของไลออนส์ (Lyons))
เช่น

Nous ouvrons ce colis ?

(Nous ouvrons ce colis = ความน่าเสนา)

=พวกเราเปิดกล่อง + ส่วนแสดงการถาม

โครงสร้างที่ 3 วางรูปคำแสดงการถาม Est-ce que ไว้หน้าประโยคบอกเล่า และ ลงท้ายประโยคด้วยเครื่องหมายแสดงการถาม (?) (แบบที่ 3 ของไลออนส์ (Lyons))
เช่น

Est-ce que nous ouvrons ce colis ?

(Nous ouvrons ce colis = ความน่าเสนา)

=พวกเราเปิดกล่อง+ส่วนแสดงการถาม

ในภาษาพูดลักษณะ โครงสร้างของรูปคำถามแบบที่ 1 ไม่นิยมใช้ แต่นิยมใช้
โครงสร้างแบบที่ 2 และที่ 3 มากกว่า

จากงานของ บาแก็ต และ ฟร็องการด์ (Baguette et Frankard) ที่ได้จำแนก
ลักษณะ โครงสร้างของรูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ออกเป็น 3 โครงสร้างนั้น แสดงให้เห็น

ว่าในภาษาฝรั่งเศสมีรูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธทั้ง 3 รูปที่มีพบในภาษาต่างๆดังที่ ไลออนส์ (Lyons (1981)) เสนอไว้ แต่รูปประโยคเหล่านี้แสดงรูปความหมายอันแจ่มชัดของวัจนกรรมที่แตกต่างกันอย่างไรรังไม่ได้มีการศึกษา

นอกจากนี้ยังมีผู้กล่าวถึงรูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ กับหน้าที่ในการสื่อสาร คือ โมเช (Mauger 1968:379-382) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. โครงสร้างของรูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ แบบ Est-ce que + ประโยคบอกเล่า + ? และประโยคบอกเล่า + ? + ทานองเสียงขึ้น ผู้ถามใช้คะยั้นคะยอ เข้าชี้ และคาดว่าจะได้รับคำตอบรับ (oui)
2. โครงสร้างของรูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ที่มีรูปปฏิเสธ (ne...pas) อยู่ในทุกโครงสร้างที่พบในหนังสือไวยากรณ์ตามที่กล่าวมาแล้ว ผู้ถามใช้เพื่อเป็นการแสดงความประหลาดใจ และคาดว่าจะได้รับคำตอบปฏิเสธ (non)
3. โครงสร้างของรูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ที่มีคำเชื่อม "ou" (หรือ) ในประโยค ผู้ถามใช้ถามเพื่อให้เลือกตอบรับหรือตอบปฏิเสธ นิยมใช้มากในภาษาพูด เช่น

1) Viens-tu ou ne viens-tu pas ?

(Tu viens ou tu ne viens pas = ความนำเสนอ)

= เธอมาหรือเธอไม่มา + ส่วนแสดงการถาม

2) Est-ce que tu viens, ou non?

(Tu viens = ความนำเสนอ)

= เธอมา + ส่วนแสดงการถาม

- 3) Tu viens, oui ou non?
 (Tu viens = ความนำเสนอ)
 = เธอมา + ส่วนแสดงการถาม

4. โครงสร้างของรูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ที่มีคำแสดงการถาม oui? หรือ non? วางไว้ท้ายประโยค ผู้ถามใช้เมื่อผู้ถามหมดความอดทนและต้องการเน้น เช่น

- 1) Tu viens, oui?
 (Tu viens = ความนำเสนอ)
 = เธอมา + ส่วนแสดงการถาม

- 2) Tu viens, non?
 (Tu viens = ความนำเสนอ)
 = เธอมา + ส่วนแสดงการถาม

5. โครงสร้างของรูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ที่ใช้คำแสดงการถาม Non? ท้ายประโยคใช้เมื่อผู้ถามต้องการแสดงการคัดค้าน นิยมใช้มากในภาษาพูด มีความหมายใกล้เคียงกับ n'est-ce pas? และผู้ถามยังใช้แสดงความประหลาดใจ และแสดงความเป็นไปไม่ได้อีกด้วย เช่น

- Celle-là est bien bonne. Non?
 (Celle-là est bien bonne = ความนำเสนอ)
 = คนนั้นดีมาก + ส่วนแสดงการถาม

จากการศึกษารรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการถามและรูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ และการวิจัยเบื้องต้น (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก) ทำให้ผู้วิจัยพบว่าในภาษาฝรั่งเศส มีแต่ผู้ที่ศึกษาคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธจากรูปคำถามในภาษาฝรั่งเศสไปสู่เกณฑ์การใช้ แต่ยังไม่มีการศึกษาโดยเริ่มจากเกณฑ์ทางความหมายอันเป็นสากลไปสู่รูปคำถามเฉพาะภาษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาโดยสร้าง เกณฑ์ทางความหมาย 3 ประเภท คือ

1. การมีความเชื่อดั้งเดิม-การไม่มีความเชื่อดั้งเดิม
 2. ความเก่า-ความใหม่
 3. การเชื่อว่าความน่าเสนอเป็นเช่นนั้น-การเชื่อว่าความน่าเสนอมิได้เป็นเช่นนั้น
- และแบ่งการถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธเป็น 6 ประเภทย่อยตามผังไหล (Flow chart)

ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากผังไหลนี้ แบ่งเกณฑ์ทางความหมายการถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธเป็น 6 ประเภทย่อย ดังนี้คือ

เกณฑ์ที่ 1 การถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ที่ผู้ถามมีความเชื่อตั้งเดิมต่อความนำเสนอ ความนำเสนอเป็นความเก่า ผู้ถามมีทัศนคติว่าความนำเสนอเป็นเช่นนั้น

เกณฑ์ที่ 2 การถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ที่ผู้ถามมีความเชื่อตั้งเดิมต่อความนำเสนอ ความนำเสนอเป็นความเก่า ผู้ถามมีทัศนคติว่าความนำเสนอไม่ได้เป็นเช่นนั้น

เกณฑ์ที่ 3 การถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ที่ผู้ถามมีความเชื่อตั้งเดิมต่อความนำเสนอ ความนำเสนอเป็นความใหม่ ผู้ถามมีทัศนคติว่า ความนำเสนอเป็นเช่นนั้น

เกณฑ์ที่ 4 การถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ที่ผู้ถามมีความเชื่อตั้งเดิมต่อความนำเสนอ

ความน่าเสนอเป็นความใหม่ ผู้ถามมีทัศนะว่าความน่าเสนอมาได้เป็นเช่นนั้น

เกณฑ์ที่ 5 การถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ที่ผู้ถามไม่มีความเชื่อตั้งเดิมต่อความน่าเสนอ ความน่าเสนอเป็นความเก่า ผู้ถามมีได้มีทัศนะใดๆ ต่อความน่าเสนอ

เกณฑ์ที่ 6 การถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ที่ผู้ถามไม่มีความเชื่อตั้งเดิมต่อความน่าเสนอ ความน่าเสนอเป็นความใหม่ ผู้ถามมีได้มีทัศนะใดๆต่อความน่าเสนอ

ผู้วิจัยจะใช้เกณฑ์ทางความหมาย 6 เกณฑ์นี้ ศึกษารูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาฝรั่งเศสจากบทภาพยนตร์ นอกจากนี้จะศึกษารูปท่วงเสียง (Intonation) ในประโยคเหล่านี้ จากภาพยนตร์ด้วย โดยจะจำแนกรูปท่วงเสียงเป็น 3 ประเภท (ดูรายละเอียดในตอน 2.2 บทที่ 2) คือ

1. รูปท่วงเสียงขึ้น
2. รูปท่วงเสียงตก
3. รูปท่วงเสียงผสม (ตก-ขึ้น หรือ ขึ้น-ตก)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาวัจนกรรมการถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาฝรั่งเศส จากการสนทนาในบทภาพยนตร์และภาพยนตร์ว่ามีรูปประโยค และท่วงเสียงอะไรบ้าง
2. ศึกษาเกณฑ์ทางความหมายที่กำหนดการเลือกใช้โครงสร้างประโยคและท่วงเสียงแบบต่างๆของวัจนกรรมการถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาฝรั่งเศส

สมมติฐานในการวิจัย

วจนกรรรมการถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาฝรั่งเศส มีความหลากหลายในแง่ของโครงสร้างของประโยคและทํานองเสียง การเลือกใช้รูปที่หลากหลายนี้นขึ้นอยู่กับเกณฑ์ทางความหมายที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นคว้า และวิจัยตามขั้นตอนดังนี้คือ

1. สํารวจเอกสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ
2. จัดทําการวิจัยเบื้องต้น (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก)
3. สํารวจและคัดเลือกภาพยนตร์ฝรั่งเศส ที่มีบทพากย์เป็นภาษาฝรั่งเศส ในปี 1970 - 1980 ซึ่งใหม่ที่สุดเท่าที่หาได้ในประเทศไทย จำนวน 2 เรื่อง
4. นำเกณฑ์ทางความหมายที่วางไว้ในทางทฤษฎี ไปศึกษารูปคําถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ตามเกณฑ์ต่างๆ 6 เกณฑ์ โดยศึกษาจากบทภาพยนตร์เรื่อง Pleure pas la bouche pleine (1973) และเรื่อง Dossier 51 (1979)
5. วิเคราะห์ทํานองเสียงของรูปคําถามที่ได้จากข้อ 3 จากการศึกษาการแสดงของตัวละครในภาพยนตร์
6. สรุปผลว่าเกณฑ์ทางความหมายแต่ละ เกณฑ์มีรูปคําถามอันได้แก่ โครงสร้าง และ ทํานองเสียงอย่างไรบ้าง
7. สรุปผล และเขียนรายงานการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาเฉพาะรูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ที่มีวัจนกรรมเป็นการถามจากบทภาพยนตร์เรื่อง Pleure pas la bouche pleine (1973) และเรื่อง Dossier 51 (1979)

2. ศึกษาเฉพาะรูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาฝรั่งเศส ที่เป็นประโยคความเดียว* (Simple question) และประโยคคำถามตรง** (Direct question)

- ตัวอย่าง
- Viens-tu ?
 - Tu viens ?
 - Est-ce que tu viens ?
 - Tu viens, oui ou non ?
 - Tu viens, ou non ?
 - Tu viens, non ?
 - Tu viens, oui ? etc.

* ประโยคความเดียว (Simple Question) คือประโยคที่มีหน่วยกริยาหนึ่งหน่วย มีหน่วยนามหนึ่งหน่วยหรือมากกว่านั้น และอาจมีหน่วยเสริมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ หน่วยนามและหน่วยกริยาในประโยคความเดียวจะต้องไม่มีประโยคขยายอยู่ด้วย

เช่น - Sa soeur a faim . (น้องสาวของเขาหิว)

-Sa soeur a-t-elle faim ? (น้องสาวของเขาหิว + ส่วนแสดงการถาม)

** ประโยคคำถามตรง (Direct question) คือรูปคำถามแบบตรง มีเครื่องหมายคำถามกำกับอยู่ที่ท้ายประโยค

เช่น - Il va venir ? (เขาจะมา + ส่วนแสดงการถาม)

- Est-ce qu'il a soif? (ส่วนแสดงการถาม + เขากระหายน้ำ)

ผู้วิจัยจะไม่ศึกษาประโยคความซ้อน* หรือ ประโยคความรวม** ดังตัวอย่าง เช่น

- Tu trouves que c'est pas triste ?
- Dis donc t'as vu la voiture ?
- Ça vous fait rien si j'prends les rouges?
- C'est pas lui qui paye don ?
- Viens-tu ou ne viens-tu pas ?

3. ศึกษาเฉพาะท่วงเสียง (Intonation) ของรูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ที่เป็นประโยคความเดียว (Simple question) และประโยคคำถามตรง (Direct question) โดยศึกษาเฉพาะรูปท่วงเสียงหลัก อันได้แก่ รูปท่วงเสียงขึ้น (Rising intonation) รูปท่วงเสียงตก (Falling intonation) และรูปท่วงเสียงผสม (ตก-ขึ้น หรือ ขึ้น-ตก)

* ประโยคความซ้อน คือ ประโยคที่มีข้อความหนึ่งซ้อนอยู่ในอีกข้อความหนึ่ง

เช่น C'est pas lui¹ qui paye don ?²

(ไม่ใช่เขาที่จ่ายเงินบริจาค + ส่วนแสดงการถาม)

Tu trouves¹ que c'est pas triste² ?

(เธอเห็นว่ามันไม่ใช่เรื่องเศร้า + ส่วนแสดงการถาม)

** ประโยคความรวม คือ ประโยคที่มีข้อความตั้งแต่ 2 ข้อความขึ้นไปมารวมกัน มีหน่วยกริยาตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป มีหน่วยนามหนึ่งหน่วยหรือมากกว่านั้นและอาจมีหน่วยเสริมและหน่วยเชื่อมอยู่ด้วยหรือไม่ก็ได้ เช่น

Viens - tu¹ ou ne viens-tu pas ?²

(เธอจะมาหรือไม่มา)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ให้ความรู้เรื่องวัจนกรรมการถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ และเกณฑ์ทางความหมายที่กำหนดรูปโครงสร้างประโยค และท่วงนองเสียงที่ใช้ในการถามในภาษาฝรั่งเศส
2. เป็นประโยชน์ต่อการสอนภาษาฝรั่งเศส

ความหมายของคำศัพท์เฉพาะในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

1. วัจนกรรม (Speech Act) หมายถึง การแสดงออกทางวาจาเพื่อบอกเจตนาของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง ถ้าผู้พูดและผู้ฟังเข้าใจตรงกัน การสื่อสารนั้นก็จะได้ผล ผู้ฟังก็จะรับความหมายส่วนที่เป็นเจตนานี้ได้ ถ้าผู้พูดและผู้ฟังเข้าใจไม่ตรงกัน การสื่อสารก็ไม่ได้ผล
2. การถาม (Question) หมายถึง วัจนกรรมที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้พูดไม่ทราบคำตอบหรือไม่แน่ใจในสิ่งที่ตนทราบ ว่าจริงหรือถูกต้องเพียงใด การที่ผู้พูดถามนั้นเป็นเพราะว่า ผู้พูดไม่แน่ใจว่า ถ้าตนไม่ถามผู้ฟังจะให้ข้อมูลนั้นๆแก่ตนหรือไม่
3. การถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ (Yes-No Question) เป็นการเสนอความเพื่อให้ผู้ฟังตอบรับ หรือตอบปฏิเสธความที่น่าเสนอนั้น โดยที่ความน่าเสนอนั้นอาจเป็นความเก่า (Given information) ที่รู้กันอยู่ หรือเป็นความใหม่ (New information) ที่ผู้พูดไม่รู้เรื่องราวมาก่อน โดยบางครั้งผู้ถามอาจจะแสดงความเชื่อตั้งเดิม (Presupposed Belief) หรือไม่ก็ได้

4. ความนำเสนอ (Propositional) หมายถึง สิ่งที่ผู้พูดกล่าวขึ้นอาจจะ เป็น เรื่องที่ผู้พูดไม่รู้เรื่องราวมาก่อน จัดเป็นข้อมูลใหม่ (New information) แต่ถ้าความนำเสนอ เป็นเรื่องที่ผู้พูดเคยมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น จัดเป็นข้อมูลเก่า (Given information) การที่ผู้พูดถาม โดยข้อมูลที่ความนำเสนอเป็นข้อมูลใหม่ แสดงว่าผู้พูดต้องการคำตอบรับ-ปฏิเสธ อย่างแท้จริง แต่ถ้าผู้พูดถาม โดยข้อมูลที่ความนำเสนอเป็นข้อมูลเก่า แสดงว่าผู้พูดต้องการ คำตอบยืนยันความรู้หรือความเชื่ออย่างใดอย่างหนึ่งของผู้พูด ซึ่งในการถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ จะต้องมีคำแนะนำเป็นส่วนประกอบสำคัญ

5. ความเชื่อดั้งเดิมของผู้พูด (Presupposed belief) หมายถึงการที่ผู้พูดมีข้อมูล อยู่ และผู้พูดแสดงความเชื่อ หรือแสดงทัศนคติอย่างใดอย่างหนึ่งต่อข้อมูลนั้น เช่น มีทัศนคติว่า ข้อมูลซึ่งเป็นคำแนะนำเสนอเป็นเช่นนั้น หรือมีทัศนคติว่าคำแนะนำเสนอมาได้เป็นเช่นนั้น

6. การแสดงทัศนะของผู้พูดในการถาม หรือการแสดงทัศนะของผู้ถาม หมายถึงการ ที่ผู้ถามแสดงความเห็น ถ้าผู้ถามมีทัศนคติว่าคำแนะนำเสนอเป็นเช่นนั้น หมายถึง ผู้ถามแสดงความเห็น ว่าเป็นเช่นนั้น ถ้าผู้ถามมีทัศนคติว่ามีได้เป็นเช่นนั้น หมายถึง ผู้ถามแสดงความเห็นว่าคำแนะนำ เสนอมาได้เป็นเช่นนั้น แต่ถ้าผู้ถามมิได้มีทัศนคติใดๆ หมายถึง ผู้ถามไม่แสดงทัศนคติต่อคำแนะนำ เสนอทั้งสิ้น

7. รูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ (Yes-No question) หมายถึง รูปที่ใช้เป็นคำถาม ใช้ในการถามเพื่อขอคำตอบรับหรือปฏิเสธ มิได้ต่างกันหลายรูป ในรูปเขียนรูปคำถามจะลงท้าย ด้วยเครื่องหมายแสดงการถาม ส่วนใหญ่รูปคำถามจะมีส่วนแสดงการถาม หรือเกิดจากกฎการสลับที่คำ บางรูปมีรูปเหมือนประโยคบอกเล่า แต่รูปเสียงใช้ทำนองเสียงขึ้นแสดงการถาม

รูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธในภาษาฝรั่งเศส แบ่งเป็น 3 รูปใหญ่ๆ ดังนี้

7.1 การสลับที่ระหว่างกริยากับประธาน (Word Order Inversion)

ตัวอย่าง 1) Vas - tu à l'école ?

กริยา ประธาน

(Tu vas à l'école = ความน่าเสนอ)

= เธอไปโรงเรียน + ส่วนแสดงคำถาม

2) Philippe vient-il de Londres ?

(Philippe vient de Londres = ความน่าเสนอ)

= ฟิลิปมาจากลอนดอน + ส่วนแสดงคำถาม

7.2 การใช้ความน่าเสนอพูดโดยใช้ทำนองเสียงขึ้น (Rising intonation)

ตัวอย่าง 1) Tu aimes Pierre ?

(Tu aimes Pierre = ความน่าเสนอ)

= เธอรักปีแอร์ + ส่วนแสดงคำถาม

2) Il pleut ?

(Il pleut = ความน่าเสนอ)

= ฝนตก + ส่วนแสดงคำถาม

7.3 การเติมส่วนแสดงคำถาม (Question part)

7.3.1 การเติมส่วนแสดงคำถามหน้าความน่าเสนอ

ตัวอย่าง 1) Est-ce que sa mère est malade ?

(Sa mère est malade. = ความน่าเสนอ)

= แม่ของเธอป่วย + ส่วนแสดงคำถาม

2) Est-ce qu'il y a un accident dans cette rue?

(Il y a un accident dans cette rue

= ความน่าเสนาอ)

= มีอุบัติเหตุบนถนนสายนั้น + ส่วนแสดงการถาม

7.3.2 การเติมส่วนแสดงการถามท้ายความน่าเสนาอ

ตัวอย่าง 1) Il va venir, n'est-ce pas?

(Il va venir = ความน่าเสนาอ)

= เขาจะมา + ส่วนแสดงการถาม

2) Il vient ou non ?

(Il vient = ความน่าเสนาอ)

= เขาจะมา + ส่วนแสดงการถาม

3) Ça te ferait plaisir hein ?

(Ça te ferait plaisir = ความน่าเสนาอ)

= มันคงจะทำให้เธอพอใจ + ส่วนแสดงการถาม

รูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ ในภาษาฝรั่งเศสทุกกรุป มีการใช้ทานองเสียงขึ้น หรือตก หรือทานองเสียงผสม ซึ่งสามารถแสดงทัศนคติของผู้พูดต่อความน่าเสนาอด้วย

8. ส่วนแสดงการถาม (Question Part) หมายถึง ส่วนที่นำมาเติมหน้าหรือท้ายความน่าเสนาอ แล้วทำให้ความน่าเสนาอนั้นกลายเป็นรูปคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ

9. ทานองเสียง (Intonation) หมายถึง การขึ้นหรือตกของเสียงพูดเป็นระดับเสียงสูงต่ำ ที่มีทิศทางขึ้นลงต่างๆกัน ในการวิจัยนี้จะแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

- 9.1 ลักษณะทานองเสียงขึ้น (Rising)
- 9.2 ลักษณะทานองเสียงตก (Falling)
- 9.3 ลักษณะทานองเสียงผสม ระหว่างทานองเสียงขึ้นและตก (Convolution)(ขึ้น-ตก หรือ ตก-ขึ้น)

เกณฑ์ทางความหมาย

ผู้วิจัยจะใช้เกณฑ์ทางความหมาย 6 เกณฑ์ ในการจำแนกข้อมูลงานวิจัยนี้ ดังต่อไปนี้

เกณฑ์ทางความหมายที่หนึ่ง คำถามที่จะ เข้าตามเกณฑ์ที่หนึ่งนอกจากจะต้องตามข้อจำกัดของข้อมูลแล้ว ในด้านความหมายต้องมีลักษณะดังนี้

- ก. ความน่าเชื่อถือของคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ เป็นความเก่า หมายความว่า ผู้ถามเคยรู้เรื่องราวเกี่ยวกับความที่น่าเชื่อถือนั้นมาก่อน อาจจะทราบโดยตรงหรือจากการบอกเล่า
- ข. ผู้ถามมีความเชื่อดั้งเดิมต่อความน่าเชื่อถือ และมีทัศนะว่าความน่าเชื่อถือ เป็นเช่นนั้น หมายความว่า ผู้ถามมีความเชื่อในความน่าเชื่อถือนั้น และที่ถามเพราะต้องการคำตอบยืนยันในความเชื่อของตน

เกณฑ์ทางความหมายที่สอง คำถามที่จะ เข้าตามเกณฑ์ที่สอง นอกจากจะต้องตามข้อจำกัดของข้อมูลแล้ว ในด้านความหมายต้องมีลักษณะดังนี้

ก. ความน่าเสนอของคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ เป็นความเก่า หมายความว่า ผู้ถาม
เคยรู้เรื่องราวเกี่ยวกับความที่น่าเสนอนั้นมาก่อน อาจจะทราบโดยตรงหรือจากการบอกเล่า

ข. ผู้ถามมีความเชื่อตั้งเดิมต่อความน่าเสนอ และมีทัศนะว่าความน่าเสนอมิได้เป็นเช่นนั้น
หมายความว่า ผู้ถามมีความเชื่อต่อความน่าเสนอว่ามีได้เป็นเช่นนั้น และที่ถามเพราะต้องการคำตอบ
เพื่อยืนยันในความเชื่อของตน

เกณฑ์ทางความหมายที่สาม คำถามที่เข้าตามเกณฑ์ที่สามนอกจากจะต้องตามข้อจำกัด
ของข้อมูลแล้ว ในด้านความหมายต้องมีลักษณะ ดังนี้

ก. ความน่าเสนอของคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ เป็นความใหม่ หมายความว่า ผู้ถาม
ไม่เคยรู้เรื่องราวเกี่ยวกับความที่น่าเสนอนั้นมาก่อน

ข. ผู้ถามมีความเชื่อตั้งเดิมต่อความน่าเสนอ และมีทัศนะว่าความน่าเสนอ เป็นเช่นนั้น
หมายความว่า ผู้ถามมีความเชื่อตั้งเดิมต่อความที่น่าเสนอ และที่ถามเพราะต้องการคำตอบยืนยัน
ในความเชื่อของตน

เกณฑ์ทางความหมายที่สี่ คำถามที่เข้าตามเกณฑ์ที่สี่ นอกจากจะต้องตามข้อจำกัดของ
ข้อมูลแล้ว ในด้านความหมายต้องมีลักษณะ ดังนี้

ก. ความน่าเสนอของคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธ เป็นความใหม่ หมายความว่า ผู้ถาม
ไม่เคยรู้เรื่องราวเกี่ยวกับความที่น่าเสนอนั้นมาก่อน

ข. ผู้ถามมีความเชื่อตั้งเดิมต่อความน่าเสนอ และมีทัศนะว่าความน่าเสนอมิได้เป็นเช่นนั้น
หมายความว่า ผู้ถามมีความเชื่อตั้งเดิมต่อความน่าเสนอว่ามีได้เป็นเช่นนั้น และที่ถามเพราะต้องการ
คำตอบเพื่อยืนยันในความเชื่อของตน

เกณฑ์ทางความหมายที่ห้า คำถามที่เข้าตามเกณฑ์ที่ห้า นอกจากจะถูกต้องตามข้อกำหนดของข้อมูลแล้ว ในด้านความหมายต้องมีลักษณะดังนี้

ก. ความนำเสนอของคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธเป็นความเก่า หมายความว่า ผู้ถามเคยรู้เรื่องราวเกี่ยวกับความที่นำเสนอขึ้นมาก่อน อาจจะทราบโดยตรง หรือจากการบอกเล่า

ข. ผู้ถามถามเพราะต้องการคำตอบรับหรือคำตอบปฏิเสธ ทั้งนี้ โดยผู้ถามไม่มีความเชื่อตั้งเดิมต่อความนำเสนอ คือไม่มีทัศนคติต่อความที่นำเสนอ

เกณฑ์ทางความหมายที่หก คำถามที่เข้าตามเกณฑ์ที่หก นอกจากจะถูกต้องตามข้อกำหนดของข้อมูลแล้ว ในด้านความหมายต้องมีลักษณะดังนี้

ก. ความนำเสนอของคำถามแบบตอบรับ-ปฏิเสธเป็นความใหม่ หมายความว่า ผู้ถามไม่เคยรู้เรื่องราวเกี่ยวกับความที่นำเสนอขึ้นมาก่อน

ข. ผู้ถามถามเพราะต้องการคำตอบรับหรือคำตอบปฏิเสธ ทั้งนี้โดยที่ผู้ถามไม่มีความเชื่อตั้งเดิมต่อความนำเสนอ คือไม่มีทัศนคติต่อความนำเสนอ

เครื่องหมายที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

P	=	proposition	(ความนำเสนอ)
WI	=	word order inversion	(การสลับที่ระหว่างคำ)
QP	=	question part	(ส่วนแสดงการถาม)
In	=	Intonation	(ทำนองเสียง)

In(R) =	Rising intonation	(ทานองเสียงขึ้น)
In(F) =	Falling intonation	(ทานองเสียงตก)
In(C) =	Complex intonation	(ทานองเสียงผสม)
?	Question marker	(เครื่องหมายแสดงการถาม)
คด.	=	มีความเชื่อตั้งเดิม
มคด.	=	ไม่มีความเชื่อตั้งเดิม
ก.	=	ความเก่า
ม.	=	ความใหม่
ปช.	=	มีทัศนะว่าเป็นเช่นนั้น
มช.	=	มีทัศนะว่าไม่เป็นเช่นนั้น
∅	=	ไม่มีทัศนะใดๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย